

Posudek na bakalářskou práci

Anna Augustinová

Hradiště Podštěly v Karlovarském kraji – základní prospekce, aktuální zhodnocení nálezů a sídelní kontext

Anna Augustinová se v bakalářské práci zabývá výšinnou lokalitou na Jezerském vrchu v k.ú. Podštěly a také rovinným sídlištěm v témže k.ú., které bylo zničeno těžbou v cihelně.

Je chválihodné, že se studentka snaží zpracovat dostupný nálezový fond ze zmíněných lokalit. Za tímto účelem si úspěšně osvojila jednotný popisný systém založený na vertikálním a horizontálním dělení rekonstruovatelných tvarů nádob, který umožňuje zjemnění chronologie a přispívá k lepšímu poznání regionálních odlišností.

Nepřináší však v práci zcela nové nálezy, které by ještě nebyly zveřejněny. Fragментy keramických nádob z Jezerského vrchu jsou již do zmíněného popisného systému zařazeny a publikovány (*Chytráček – Metlička 2004*, 235, Abb. 116). Anna Augustinová ale keramické zlomky nově fotograficky a kresebně dokumentovala a některé tvary kresebně rekonstruovala.

Dokumentace nálezů kombinací kresby a fotografie je vcelku výstižná, bude ovšem nutné postupovat opatrně při zařazování některých malých fragmentů k příslušným keramickým tvarům. Např. na str. 29 přiřazuje studentka malý zlomek okraje (obr. 11:6) k mísám s ostře lomenou stěnou. V tomto případě je diskutabilní, zda se vůbec jedná o část mísy.

Fragментy keramických nádob nalezené na sídlišti zničeném těžbou v cihelně byly kresebně dokumentovány a publikovány včetně rámcového datování (*Plesl - Hájek - Martínek 1983*, 55-59, tab. 17-19). A. Augustinová ovšem zmíněnou práci v příslušných kapitolách necituje. Alespoň v kapitole Dějiny bádání v regionu povodí Střely by odkaz na zmíněnou publikaci neměl chybět.

Studentka nálezy z rovinného sídliště úspěšně zařazuje do jednotného popisného systému keramiky a rekonstruované tvary nádob prezentuje na výstižných tabulkách. Lze říci, že tato část bakalářské práce představuje nový přínos.

Je škoda, že práce studentky však do určité míry zatěžují menší nepřesnosti i větší chyby, které vyplývají z povrchního studia literatury a také z nedostatečných znalostí problematiky, do které se A. Augustinová snaží proniknout.

Lze uvést několik příkladů.

1) Na str. 13 uvádí formulaci: „...archeologický výzkum na žárovém pohřebišti Manětín-Hrádek“.

Je nutné připomenout, že zvláště v nejmladší fázi pohřebiště se vyskytovaly i pohřby kostrové.

2) Na str. 24/25 uvádí „... na lipanském hradišti (dnes známo jako poloha Vojenský tábor u Luhova)...“

Studentka zde v ne příliš přesném označení lokality zjevně slučuje dvě různé výšinné polohy: Lipno, ostrožna Staré Lipno, okr. Plzeň-sever a Luhov, ostrožna Vojenský tábor, okr. Plzeň-sever.

3) Autorka bakalářské práce se na str. 25-26 snaží řešit otázku tzv. spečených valů. Proč ale cituje pouze literaturu z 19. století, z padesátých let 20. století a v bakalářské práci pak uvádí poněkud již zastaralé názory? Opomíjí nové publikace s výsledky výzkumů zaniklých fortifikací, kde jsou často dokumentovány také stopy po spáleném nebo struskovitě spečeném materiálu z tělesa hradby, někdy i s otisky dřeva (např. Lhota“Závist“; Svržno; Záhořice“Vladař“; Glauberg). Publikované jsou rovněž výsledky chemických analýz, které uvádějí teploty nutné k natavení příslušných hornin. Např. lokalita Vladař, kde proběhl výzkum obvodové fortifikace akropole, leží v blízkosti Jezerského vrchu a nachází se tak přímo v území, které studentka sledovala.

4) Na str. 42 charakterizuje datování pohřebiště v Manětíně Hrádku jako kontinuálně využívané od počátku doby halštatské do časné doby laténské. Pohřebiště v Manětíně-Hrádku nebylo využíváno od počátku doby halštatské, ale až od stupně HaC2.

5) Na str. 48 uvádí větu: „Z předhradí Závisti je znám umělý zdroj vody z prostoru starého příkopu a na předhradí i podhradí Závisti se nacházely studny.

Autorka v této zběžně formulované větě slučuje nálezové situace pocházející ze dvou odlišných časových horizontů. Z pozdní doby halštatské a z období oppida, tedy z mladší a pozdní doby laténské.

6) Na str. 51 zmiňuje z pohřebiště v Manětíně-Hrádku „...tři bohaté dívčí hroby s dvoukolovým vozem...“

V Manětíně Hrádku byl ale prozkoumán pouze jeden hrob s dvoukolovým vozem – hrob č. 196.

7) Na str. 52 se lze dočíst: „...zobákovité konvice často ve spojení s jednoduchou mísou s rovným dnem typu Hatten (Praha-Modřany, Čínov u Loun, Hradiště u Písku, Chlum u Rokycan)...“

V Čechách byla mísa typu Hatten společně s bronzovou žebrovanou cistou nalezena pouze v jedné mohyle z období stupně HaD2 nedaleko Skalice u Soběslavi. Mísy tohoto typu nemají rovné dno a v hrobových celcích se nenalézají společně se zobákovitými konvicemi.

8) Na str. 52 uvádí opět další chybnou informaci: „...nálezy attické červenofigurové keramiky (Droužkovice, Kadaň, Plzeň-Roudná, Chržín)...“

Fragmenty attické keramiky z Droužkovic mají na povrchu pouze černý firnis beze stop červenofigurové výzdoby a proto je do skupiny importovaných nádob s červenofigurovým dekorem nemůžeme řadit. Zlomek attické keramiky z Kadaně-Jezerky je řazen do skupiny černofigurových nádob. Z Plzně-Roudné a Chržína máme pouze doklady napodobenin červenofigurové keramiky. Nejedná se přitom o importy, ale o lokální výrobky.

9) Na str. 53 má autorka opět jednu chybnou informaci: „...a další spíše ojedinělé nálezy jako stamnos z Mírkovic...“

Stamnos nebyl v Čechách zatím nalezen. Z mohyly IX u Mírkovic pochází bronzová stamnos-situla. Stamnos-situla je, na rozdíl od stamnu, opatřena dvěma pohyblivými uchy.

10) Na str. 53 „...ucha bronzových konvic z poloviny 6. st. př.n.l nalezena v blízkosti Prahy-Modřan a Čířova u Loun...“

Jedná o toreutické výrobky datované do 2. poloviny nebo konce 6. stol. př. Kr. Bronzové ucho s kotvovitou ataší pochází z k.ú. obce Čínov. Studentka uvádí chybně Čínov.

10) Na str. 53 uvádí: „Z této lokality pochází také rukojeť další zobákovité konvice a dvě bronzové ploché mísy...“

Z mohyly 1/1858 v k.ú. Hradiště u Písku pochází pouze jedna bronzová mísa s plochým dnem a strmou stěnou. V popisu nálezů je zmiňována ještě bronzová mísa polokulovitého tvaru, která se ovšem nezachovala a nebyla ani kresebně dokumentována. Nejednalo se však evidentně o mísu s plochým dnem a strmými stěnami.

11) Na str. 53 ještě uvádí: „Podobná zobákovitá konvice jako v Hradišti u Písku byla nalezena v Chlumu u Rokycan. ....Jedná se spíše o místní napodobeninu podle etruského vzoru“

Zobákovitá konvice z Chlumu, k.ú. Rokycany je etruským importem. Napodobení podle etruských předloh je zvažováno pouze u obou bronzových mís z tohoto hrobového celku.

12) Na str. 54 opakuje již jeden zmíněný chybný údaj „Fragment attické červenofigurální keramiky byl nalezen také na sídlišti v Kadani, okr. Chomutov“.

Keramický import z Kadaně-Jezerky je řazen do skupiny černofigurových nádob.

13) Na str. opět 56 uvádí: „... v knížecím hrobě v Mírkovicích nalezen importovaný stamnos.“

Stamnos nebyl v Čechách zatím nalezen. Z mohyly IX u Mírkovic pochází bronzová stamnos-situla. Stamnos-situla je, na rozdíl od stamnu, opatřena dvěma pohyblivými uchy.

14) Na str. 56 také opakuje již jednou zmíněný chybný údaj: „... v Plzni-Roudné, odkud pocházejí fragmenty importované červenofigurální keramiky.“
Z Plzně-Roudné máme doklady pouze napodobenin červenofigurové keramiky. Nejedná se přitom o import, ale o lokální výrobek.

Předpokládám, že v budoucnu se autorka podobných chyb jistě vyvaruje a bakalářskou práci doporučuji k obhájení.

V Praze 22.5. 2014

PhDr. Miloslav Chytráček, Ph.D.